

REFERAT Bevaringsudvalget d. 23-08-2023

Mødedato Onsdag d. 23. august 2023 kl. 15:30

Mødested E.3.12

Indholdsfortegnelse

Bevaringsudvalgsmøde den 23. august 2023.....	3
Årshjul - august 2023.....	4
Orientering om vejnavnsskilte i midtbyen.....	5
Orientering om status v/bygningsforbedringer af Svaneapoteket.....	6
Håndhævelse af bestemmelser om vinduer i Randers Midtby.....	7
Fuglsøgaard - fremsendelse af nyt forslag.....	8
Eventuelt.....	10

Punkt 26: Bevaringsudvalgsmøde den 23. august 2023

01.10.00-P35-1-23

Beslutning

Afbud fra:

Karen Lagoni

Christian Engelbrecht

Anette Jensen

Sagsfremstilling

Bevaringsudvalgsmøde den 23. august 2023

- Meddelelser
- Afbud
- Mødediætsskema sendes rundt

Punkt 27: Årshjul - august 2023

01.10.00-P35-2-22

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Bevaringsudvalgets årshjul genbesøges så vidt muligt på hvert møde, således udvalgets medlemmer har et overblik over udvalgets arbejde.

Årshjulet blev ikke fremlagt på mødet i juni, da mødet blev afholdt ude i byen. Det fremlagte årshjul er derfor opdateret i forhold til mødet i april.

Udvalget orienteres på mødet om ændringerne. Årshjulet fremgår af bilag 1.

Bevaringsudvalget er hermed orienteret om ændringer i årshjulet.

Bilag

Årshjul_BVU_2023_august mødet

Punkt 28: Orientering om vejnavnsskilte i midtbyen

05.01.01-P19-12-23

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

I 2008 besluttede miljø- og teknikudvalget at indføre informative vejnavnsskilte i Randers Midtby. Det betyder, at vejnavneskiltene forsynes med et "underskilt", der supplerer de gamle vejnavne med en kort historisk informativ tekst, som kort beskriver vejnavnets historie.

Forvaltningen og Museum Østjylland har i de seneste år samarbejde omkring teksten på de informative underskilte.

Hidtil har skiltene været udskiftet enkeltvis, men nu byder muligheden sig for at opsætte over 30 skilte på én gang i middelalderbyen. Randers Kommune vil i den forbindelse stå for at offentliggøre dette arbejde samt indholdet på underskiltene på de sociale medier, hvorved byens historie bliver synligt for offentligheden.

Skiltene er støbejernsskilte i en mørk blå farve (RAL 5013) med hvid skrift. Skiltene forventes at blive produceret og opsat i år.

Bevaringsudvalget er hermed orienteret om de mange nye vejnavneskilte med underskilte.

Punkt 29: Orientering om status v/bygningsforbedringer af Svaneapoteket

01.11.22-P20-159-19

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

I februar 2023 blev bevaringsudvalget orienteret om, at byrådet i januar 2023 udsatte beslutningspunktet om, hvorvidt de reservede byfornyelser skulle fjernes fra Svaneapoteket, Middelhede 2, 8900 Randers C. Byrådet ønskede, at den mere end tiårige dialog med ejer skulle have endelig afklaring. Punktet blev behandlet af byrådet april 2023.

Byrådet besluttede at fastholde midlerne under flere forudsætninger. Disse forudsætninger er for nuværende overholdt.

Forvaltningen giver på mødet en status på dialogen med ejer.

Bevaringsudvalget er hermed orienteret om sagen.

Punkt 30: Håndhævelse af bestemmelser om vinduer i Randers Midtby

01.02.05-P25-71-23

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Forvaltningen oplever en stigning i antallet af ansøgninger og anmeldelser af bebyggelser i Randers Midtby, som isætter vinduer og butiksvinduer i modstrid med lokalplan 309 for Randers Midtby. Det er vinduer og butiksvinduer der strider mod bestemmelser for vinduers farvesætning.

Ansøgningerne og anmeldelserne vedrører bebyggelser, der ligger inden for det udlagte kulturmiljø, og hvor flere af de pågældende bebyggelser er bevaringsværdig. Afgørelserne i sagerne afstedkommer klager fra de pågældende bygningsejere, som modtager påbud om vinduesfarven. Klagerne afføder ligeledes flere anmeldelser af andre bygninger med lignende farvevalg.

Lokalplan 309 har for den centrale del af bymidten bl.a. følgende bestemmelser: "*§4, stk. 45 Vinduers udformning, dimensioner og sprosseopdeling skal tilpasses bygningens arkitektur og detaljering. Karme og rammer skal være hvide, medmindre bygningens arkitektur kræver noget andet.*"

Bestemmelsen gælder både for vinduer over stueetagen og butiksfacaderne. De nuværende sager omfatter bebyggelser, hvor alle vinduer er udskiftet/malet sorte eller i mørke farver samt sager hvor det f.eks. er butiksfacaderne, der er udskiftet/malet i sort eller i mørke farver.

Formålet med lokalplanen er at fastholde og udvikle et harmonisk bybillede, gade- og gårdmiljø i Randers midtby. Lokalplanen henviser til en vejledning fra 1996 "Facader og skilte" hvori det er beskrevet, at man anbefaler anvendelsen af lyse vinduer, da de mørke vinduer virker som mørke huller i facaden og giver et tomt udtryk. Randers Kommune udarbejdede i 2017 et supplerende administrationsgrundlag for bevaringsværdige bygninger, der omhandler materialevalg ved nye vinduer. Behovet opstod bl.a. fordi trævinduer blev erstattet med træ/alu eller plastvinduesrammer.

Forvaltningen oplever, at moden for nuværende favoriserer mørke vinduer. Dette påvirker det harmoniske udtryk i bybilledet, som lokalplanen har bestemmelser omkring. Bydelenes oprindelige værdier og oplevelsen af kulturmiljøet sløres, hvis de moderne mørke farver anvendes i stedet for det hvide farvevalg, specielt hvis arkitekturen ikke taler for dette farvevalg. Hovedparten af den bebyggelse, der er bygget før 1930-40 ses forsat med det klassiske udtryk med dannebrogvinduer og sprossede vinduer. Forvaltningen vurderer, at de hvide vinduer er med til at harmonisere de forskellige bygningstyper, som fremtræder i forskellige facadefarver og udformninger. I efterkrigstidens byggerier er bygninger opført med andre sprosseopdelinger og vinduer med andre udformninger og farvevalg, hvorfor muligheden for andre vindues farver end hvid, skal kunne anvendes, såfremt arkitekturen taler for det.

På grund af det stigende antal sager og det øgede fokus blandt bygningsejerne orienteres bevaringsudvalget. Derudover kan det oplyses, at den nye midtbylokalplan, der er under udarbejdelse vil videreføre og konkretisere bestemmelserne omkring vinduernes farvevalg i midtbyen, for netop at værne om kulturmiljøet og harmonien i gadebilledet.

Bevaringsudvalget er hermed orienteret om et særligt fokus på forvaltningens sagsbehandling af bebyggelser i Randers By.

Punkt 31: Fuglsøgaard - fremsendelse af nyt forslag

01.10.00-P00-41-22

Beslutning

Bevaringsudvalget har, på baggrund af deres fokus på at fastholde bevaringsværdier i Randers kommune, fået forelagt projekter for Fuglsøgård til udtalelse.

Et flertal af udvalgets medlemmer vurderer, at bevaringsværdien for Fuglsøgård vil svækkes ved gennemførelse af de tidligere fremsendte forslag til tilbygninger, som vist i bilag 1 og 2 samt ved det nuværende forslag til sammenbygning, som er vist i bilag 3.

Et flertal af udvalgets medlemmer foretrækker, at ejer indpasser interne trapper i de eksisterende bygninger, hvorved de tre oprindelige enkeltbygninger bevares.

Af de fremsendte forslag, mener flertallet af udvalgets medlemmer dog, at en sammenbygning af bygningerne udgør den mindst visuelle ændring fra den oprindelige bevaringsværdige bolig. Flertallet af udvalgets medlemmer vurderer også, at ejer bør undersøge i dialog med Randers Kommune, hvorvidt forlængelsen af hovedhuset kan mindskes, således gavlene på hovedhuset trækkes længere tilbage end facaderne på sidebygningerne. Derved bevarer man noget af den oprindelige struktur på bygningerne.

Medlem af udvalget, Lars Søgaard, er af den holdning at sammenbygningen, som vist på bilag 3 kan gennemføres som ansøgt.

Bevaringsudvalget sætter pris på den gode dialog som ejer har haft med Randers Kommune.

Sagsfremstilling

Fuglsøgård er opført i 1760, og avlslænger er opført i 1932, jf. BBR. Den har en høj bevaringsværdi på 2 og beskrives i SAVE registrering fra 1993 (Mariager Kommuneatlas) som værende fornem og velbevaret. Bygningen ligger let adskilt fra avlsgården men i en meget fin sammenhæng. Avlslængerne er på samme tid registreret med høj bevaringsværdi på 2.

Tidligere beslutninger

På baggrund af forudgående dialog med forvaltningen har ejer fremsendt et forslag til tilbygninger til de bevaringsværdige bygninger på Fuglsøgård. Forslaget omfatter tilbygninger i hvert hjørne mellem hovedfløj og sidefløje. Tilbygningerne skal indeholde trappeopgange og andre disponible rum. Ydermere har ejer beskrevet et ønske om kviste på bygningerne. Projektet ses i bilag 1. Den tidligere dialog beroede på, at ejer skulle fremvise arkitektonisk tilpassede tilbygninger, der kun i begrænset omfang vil påvirke bevaringsværdien af bygningerne.

Bevaringsudvalget havde sagen til drøftelse den 21. juni 2023 og anbefalede;

at der arbejdes videre med at finde en løsning, der ikke svækker bevaringsværdien. Udvalget anerkender ønsket om at samle hele anlægget til en bolig. Udvalget anbefaler, at de nye tilføjelser som trappeopgange, kviste mv. udformes på en måde, så de ikke tager magten fra de eksisterende bygninger. Det betyder, at kviste kun tilføjes, hvor det er nødvendigt for brugen. Trappetilbygningerne bør halveres i areal, og passagen fra trappe til 1. sal skal være så smal som muligt. Det uønskede udtryk skal underordne sig hovedbygningen.

Dialog med ansøger

Forvaltningen har siden modtaget et revideret forslag, se bilag 2. Hvad angår tilbygningerne har ejer minimeret tilbygningerne i hjørnerne af hovedbygning og sidebygninger, så de udelukkende omfatter trapper. På grund af det slankere udseende får de en tårnlignende karakter. Forvaltningen vurderer ikke, at det er arkitektonisk indpasset. De to tilbygninger vurderes derudover at dominere facaden mod havesiden, og samtidig slører de det samlede helhedsindtryk mod gårdsiden, da tilbygninger rager op som fremmedelementer i hjørnerne mellem bygningerne. Forvaltningen vurderer, at tilbygningerne som fremsendt ikke er tilpasset arkitektonisk.

Ejer erkender, at det ikke er løst. Ejer ønsker i stedet forvaltningens vurdering af, hvorvidt en videreførelse og udvidelse af hovedfløjen og sammenbygning med sidefløjene i stedet kan lade sig gøre. Ejer mener, at hovedfløjens bygningsprofil derved bevares, og at udbygningerne vil være diskrete. Forslag til videreførelse og sammenbygningen er vist i bilag 3.

Ejer beskriver, at det nye forslag vil resultere i en samlet form med sammenbygget hovedfløj og sidefløje. Ejer angiver, at denne form for udvidelse af større gårde er velkendt i dansk bygningskultur, og som samtidig sikrer,

engod, indvendig, arkitektonisk og funktionel løsning mellem de tre bygningskroppe.

Forvaltningen har oplyst ejer, at forlængelse og sammenbygning af hovedfløj og sidefløje vil reducere bevaringsværdien væsentligt. Derudover svækkes grundlaget for udpegningen af den samlede bygningssmasse som bevaringsværdig. Forvaltningen har også beskrevet for ejer, at svækkelse af bevaringsværdien forudsætter politisk stillingtagen i forhold til, hvorvidt ønsket om ét stort enfamilie hus vægtes højere end bevaringsværdien.

Drøftelse

Bevaringsudvalget bedes drøfte, hvorvidt de kan anbefale forlængelse af hovedfløj, sammenbygning med sidefløje og tilførsel af kviste på Fuglsøgård, som det fremgår af bilag 3.

Bilag

Fuglsøgaard - forslag til tilbygninger m.m

Fuglsøgaard, forslag, rev. udgave af tilbygning mellem hovedfløj og sidefløj, august 2023.pdf

Fuglsøgaard - forslag til forlængelse af hovedfløj

Punkt 32: Eventuelt

01.10.00-P35-1-23

Beslutning

By og Land og Randers Kommune orienterede om forskellige kommende events i Randers.

Sagsfremstilling

Eventuelt.